

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
32/12. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2012. március 22.

A főtanácsnok indítványa a C-12/11. sz. ügyben
Denise McDonagh kontra Ryanair Ltd

Y. Bot főtanácsnok szerint a légi fuvarozónak el kell látnia azokat az utasokat, akiknek olyan rendkívüli körülmények miatt törölték a járatát mint az Eyjafjallajökull-vulkán kitörése miatti légtérlezárás

Az uniós jog sem felmentést, sem hallgatólagos – időbeli vagy pénzbeli – korlátozást nem tartalmaz az utasok ellátására vonatkozó kötelezettség alól (szálláshely, étkezés, frissítők)

A légi járat törlése esetén a légi fuvarozó az uniós jog¹ alapján köteles az utasoknak segítséget nyújtani és kártalanítást fizetni. A segítségnyújtási kötelezettséget illetően, és az utasok azonnali szükségleteinek ellátása érdekében a légi fuvarozó a következőket köteles díjmentesen nyújtani: a várakozási idővel ésszerű arányban étkezés és frissítők, adott esetben szállodai elhelyezés, szállítás a repülőtér és a szálláshely között, valamint a harmadik személyekkel való kommunikáció eszközeinek rendelkezésre bocsátása. A légi fuvarozónak abban az esetben is teljesítenie kell ezt a kötelezettségét, ha a légi járat törlését rendkívüli körülmények okozták, azaz olyan körülmények, amelyeket minden ésszerű intézkedés ellenére sem lehetett volna elkerülni. Ezzel ellentétben a kártalanítási kötelezettség alól a légi fuvarozó mentesülhet, ha bizonyítani tudja, hogy a járat törlését ilyen körülmények okozták.

Az izlandi Eyjafjallajökull-vulkán kitörését követően a kitörés miatt keletkezett vulkáni hamufelhő által képviselt veszély miatt 2010. április 15. és 23. között lezárták a légteret Észak-Európa nagy része felett, beleértve többek között az ír és a brit légteret is. Ezt követően 2010. május 17-ig, szórványosan és időszakosan több olyan tagállam légteret is lezárták, amelyekbe és ahonnan a Ryanair Ltd légitársaság járatokat indít és fogad.

D. McDonagh egyike volt azon utasoknak, akiknek a vulkánkitörés miatt törölték a 2010. április 17-i Faro–Dublin közötti légi járatát. Az Írország és a kontinentális Európa közötti légi járatok csak 2010. április 22-én indultak újra, és D. McDonagh végül 2010. április 24-én tudott visszatérni Írországba. D. McDonagh úgy véli, hogy a Ryanair nem biztosította számára a szükséges ellátást, és ez a légitársaság köteles részére közel 1 130 euró összegű kártalanítást vagy kártérítést fizetni, amely összeg az általa az étkezésekre, frissítőkre, szállásra és közlekedésre fordított kiadásoknak felel meg.

A jogvitában eljáró Dublin Metropolitan District Court (Írország) lényegében az kérdezi a Bíróságtól, hogy a vulkánkitörés miatti légtérlezárás a „rendkívüli körülmények” fogalmába tartozik-e, ami arra kötelezi a légi fuvarozót, hogy ellátást biztosítson az utasoknak, vagy pedig az egy olyan kategóriába tartozik, amely meghaladja a rendkívüli eseményeket, ennél fogva mentesíti a légi fuvarozót az utasok ellátására vonatkozó kötelezettsége alól. Ezenkívül a kérelem alapján a Bíróságnak többek között arról kell határoznia, hogy ilyen körülmények között korlátozni kell-e pénzügyi szempontból vagy időben az ellátási kötelezettséget.

A főtanácsnok, Yves Bot, először is arra emlékeztet, hogy az uniós jog nem határozza meg a „rendkívüli körülmények” fogalmát. A főtanácsnok kifejti, hogy e fogalom terjedelmét az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentés szerint kell meghatározni, figyelembe véve azon

¹ A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló, 2004. február 11-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 46., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 8. kötet, 10. o.).

szövegkörnyezetet, amelyben a kifejezéseket használják, és azon szabályozás célkitűzéseit, amelynek e kifejezések részét képezik. Az általános nyelvhasználatban ez a fogalom azokat a körülményeket jelöli, amelyekre a légi fuvarozónak egyáltalán nincs befolyása. Olyan eseményről van ugyanis szó, amely nem tartozik az érintett légi fuvarozó szokásos tevékenységi körébe, és jellegénél vagy eredeténél fogva annak tényleges befolyásolási körén kívül esik. A főtanácsnok álláspontja szerint az e szempontoknak megfelelő összes eseménynek ugyanazon fogalomhoz kell tartoznia, és nincs helye a „különösen rendkívüli” események különálló kategóriájának, amely alapján a légi fuvarozó teljesen mentesülne a kötelezettségei alól.

Ezt az álláspontot alátámasztja mind az idevágó uniós szabályozás célja – vagyis a légi utasok magas szintű védelme – mind az az összefüggés, amelyben az említett cikkek szerepelnek, amelynek az a jellemzője, hogy a rendkívüli körülmények bekövetkezése miatt a repülőtéren rekedő utasok különösen sebezhetőek.

A főtanácsnok szerint ez az oka annak, hogy az uniós jogalkotó úgy vélte, hogy a légi fuvarozót terhelő kártalanítási kötelezettséggel ellentétben – amelyet nem kell teljesíteni, amennyiben a légi fuvarozó bizonyítja, hogy a légi járat törlését olyan rendkívüli körülmények okozták, amelyeket nem lehetett volna elkerülni – az ellátási kötelezettségnek a törlést okozó eseményre való tekintet nélkül továbbra is fenn kell maradnia, függetlenül attól, hogy a légi fuvarozó felelős-e ezért az eseményért, vagy sem. Ebben a tekintetben a főtanácsnok úgy véli, hogy a légi utasok ellátása még inkább lényeges és elsőrendű fontosságú, ha az utóbbiak légi járatát több tagállam légterének több napig tartó lezárását okozó vulkánkitörés miatt törölték, ami bizonyos utasokat arra kényszerített, hogy a légtér újbóli megnyitásáig a repülőtéren maradjanak, több utas esetében az otthonuktól távol.

Következésképpen **a főtanácsnok megállapítja, hogy az olyan körülmények, mint a vulkánkitörés miatti légtérlezárás az uniós jog értelmében vett rendkívüli körülményeknek minősülnek.**

Egyébiránt, miután emlékeztetett arra, hogy az európai szabályozás nem tartalmaz hallgatólagos – időbeli vagy pénzbeli – korlátozást az utasok ellátásának kötelezettsége alól, a főtanácsnok kifejti, hogy az ellátási kötelezettség fokozott jelentőségű az olyan rendkívüli körülmények esetén, amelyek hosszú ideig tartanak. Éppen a légi járat törlése miatti várakozási idő rendkívüli hosszúsága esetén van szükség annak biztosítására, hogy a légi utas a teljes várakozási idő alatt hozzáférhessen az alapvető termékekhez és szolgáltatásokhoz. Az ellátási kötelezettség korlátozása azzal járna, hogy az európai szabályozás elveszítené a hatékony érvényesülésének egy részét, mivel az érintett légi utasokat néhány nap elteltével a sorsukra hagynák.

Ez a megállapítás a főtanácsnok szerint nem teheti kétségessé az európai szabályozás érvényességét, mivel az nem sérti az arányosság és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét. A légi fuvarozókat terhelő ellátási kötelezettség aránytalannak sem tűnik, különösen mivel ez utóbbiak a szolgáltatás miatt keletkezett költségeiket szabadon beépíthetik a repülőjegyek árába. Egyébiránt a Ryanair már kialakította ezt a gyakorlatot, amikor 2011 áprilisában egy különleges díjat vezetett be azon költségek fedezése céljából, amelyek többek között azon utasok ellátása miatt merültek fel, akiknek az izlandi vulkánkitörés miatt törölték a légi járatát.

A főtanácsnok szerint az ellátási kötelezettség nem sérti a hátrányos megkülönböztetés tilalmának alapelvét sem, mivel a különféle közlekedési módok az igénybevételük feltételeit tekintve nem felcserélhetők. A különféle közlekedési módokban tevékenykedő vállalkozások helyzete ezért nem hasonlítható össze. Egyébiránt a légi közlekedés terén a légi járat törlésével vagy jelentős késésével érintett utasok objektíve eltérő helyzetben vannak, mint a más közlekedési eszközök hasonló helyzetben lévő utasai.

Következésképpen **a főtanácsnok azt indítványozza, hogy a Bíróság akként válaszoljon, hogy az európai szabályozás nem tartalmaz hallgatólagos felmentést vagy korlátozást azon utasok ellátására vonatkozó kötelezettség alól, akiknek a légi járatát rendkívüli körülmények miatt törölték. Ez a megállapítás nem teszi kétségessé e szabályozás érvényességét.**

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106